

PFU-SAK NR. 038/12

KLAGER: Isrenna bensinstasjon as, ved daglig leder Trond Midtgård
ADRESSE: Stakkevollvegen 328, 9019 Tromsø
TELEFON: 77 67 05 43/922 54 066
PUBLIKASJON: Nordlys / Byavisa Tromsø (nett og papir)
PUBLISERINGSDATO: 27.01.2012/01.02.2012
STOFFOMRÅDE: Krim/justis
GENRE: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Feilaktige opplysninger, tittel- og bildebruk
REGISTRERT: 02.02.2012
BEHANDLET I SEKR.: 02.02.2012; bedt red. om kort redegjørelse
16.04.2012; tilsvaarsrunden innledet
BEHANDLES I PFU: 24.05.2012
FERDIGBEHANDLET: 24.05.2012
BEHANDLINGSTID: 112 dager
KLAGEGRUPPE: Bedrift
PFU-KONKLUSJON: Brudd på god presseskikk
HENVISNING VVPL.: 3.2 (4.13)
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Nordlys.no fortalte **fredag 27. januar 2012** at det hadde vært et væpnet ran ved en bensinstasjon i Tromsø. I brødteksten ble det opplyst:

«Politiet mottok kl 22.40 fredag kveld melding fra betjening på en bensinstasjon nord på Tromsøya om at de var blitt utsatt for ran. To personer hadde truet til seg et pengebeløp ved bruk av en pistollignende gjenstand på Best-stasjonen på Stakkevollvegen.»

Artikkelen ble publisert kl. 23.14 og senere oppdatert. I siste versjon, under mellomtittelen «To forskjellige hendelser», het det:

«Ubekreftede rykter fortalte tidligere på kvelden at en person skal ha vært kommet i skade i forbindelse med ranet. Ved midnatt avkreftet politiet disse ryktene, men bekreftet at det for øyeblikket jobber med to forskjellige saker. Politiet ville ikke gå nærmere inn på om hvorvidt disse er knyttet til hverandre. Pressevakt ved UNN, Jan Fredrik Frantzen, fortalte Nordlys ved midnatt at de hadde fått melding om at det skal ha blitt brukt våpen i forbindelse med en av disse situasjonene. Frantzen kunne imidlertid fortelle at UNN ikke hadde pasienter knyttet til de forskjellige hendelsene.»

Nordlys' gratisavis, Byavisa Tromsø, hadde onsdag 1. februar 2012 et hovedoppslag med tittelen «**Ansatte redde etter to ran på to år: Ranere på FRIFOT**». Tittelen var lagt over et bilde som viser en politimann idet han sperrer av området utenfor en bensinstasjon. Bildet var tatt etter ranet av bensinstasjonen fredag 27. januar. Et mindre bilde av en kvinne og en mann (butikksjefer ved hhv. Grom Burger og ICA) var innfelt i hovedbildets øvre, høyre hjørne.

Artikkelen inne i avisen hadde tittelen «**Butikksjefer nær den ranede bensinstasjonen fortviler: – GRUSOMT**», og i ingressen sto det:

«Rett ved Best-stasjonen jobber sjefene Morten Jacobsen (ICA) og Monika Lorentzen (Grom Burger). De [tar] sine ansattes sikkerhet på alvor.»

I en faktarute i tilknytning til artikkelen ble det opplyst at bensinstasjonen som nylig ble ranet, har vært utsatt for ran to ganger på to år, og at Grom Burger, rett ved bensinstasjonen, også har blitt ranet én gang (for seks år siden fremgår det av brødteksten).

I tillegg til de to butikksjefene som blir intervjuet om ranene, var også fem tilfeldige personer spurt om ranene. Deres svar ble publisert i en kolonne til venstre på siden under tittelen «**5 om ranene på Isrenna**».

KLAGEN:

Klager er daglig leder ved bensinstasjonen som ble ranet. Han reagerer på at Nordlys i den første versjonen av nettartikkelen publiserte ubekreftede meldinger om at det var løst skudd under ranet. Ifølge klager lå opplysningen ute i minst 1 ½ time før den ble korrigert.

Klager anfører: «En slik formidling av usannhet (det var ikke løst skudd i det hele tatt) er svært alvorlig. Ikke minst hva det gjør med ransofferet, medarbeidere og deres familier. Vår medarbeider som var på jobb under ranet fikk stadige oppringninger/sms fra opprørte familiemedlemmer, medarbeidere og venner som alle hadde lest at det var løst skudd under ranet (...) (i tillegg fikk øvrige medarbeidere også henvendelser fra bekymrede pårørende som ikke visste om de var på jobb da eller ikke). Dette i en situasjon hvor det er svært viktig at man får lov til å roe seg ned, tenke gjennom signalement og få pratet med Politi og meg (daglig leder) som førsteskanse i bearbeidingen. (...) Med bakgrunn i fortsatte familiære sår og ømfindlighet etter 22/7-11, er det særdeles viktig å ikke påføre andre unødige lidelse.»

Videre reagerer klager også på oppslaget i Nordlys' gratisavis Byavisa Tromsø, onsdag 1. februar 2012. Slik klager ser det, gir oppslaget på førstesiden, der bensinstasjonen er avbildet, «inntrykk av at våre medarbeidere er redde». Klager skriver: «Avisen har ikke snakket med noen av oss i det hele tatt! Inne i artikkelen fremkommer det at dette er synsing fra nabobedrifter og gjelder dem.»

Klager anfører brudd på Vær Varsom-plakatens punkter 3.1 (anonyme kilder), 3.9 (opptre hensynsfullt), 4.1 (saklighet og omtanke), 4.4 (dekning for titler) og 4.6 (hensyn ved omtale av kriminalsaker).

FORSØK PÅ MINNELIG ORDNING:

Sekretariatet ba redaksjonen, innen klagegrunnlaget ble realitetsvurdert, om en kort redegjørelse med hensyn til hvilke opplysninger som ble publisert i første versjon av artikkelen på Nordlys.no. Samtidig ble partene – på vanlig måte – også oppfordret til å gjøre et forsøk på å finne en minnelig ordning.

Nordlys opplyste i sitt svar at «svikt i interne rutiner» medførte at avisen publiserte «ikke-bekreftede meldinger om skyting», og at dette ble endret da redaksjonen ble kjent med at dette ikke medførte riktighet.

Nordlys var også rede til å publisere «en uavkortet beklagelse» etter et møte med klager. Klager avviste imidlertid tilbudet om en minnelig ordning, og sekretariatet igangsatte ordinær tilsvarsrunde.

TILSVARSRUNDEN:

Nordlys/Byavisa Tromsø legger seg helt flat og anfører at klagen er berettiget: «I den omtalte nettartikkelen om ranet publiserte vi ikke-bekreftede meldinger om [at] det skulle ha vært løsnet skudd. Dette var ikke riktig, og ble siden endret – men ikke tydeliggjort som rettelse. Opplysningen burde heller aldri vært publisert. Her har vi handlet i strid med Vær varsom-plakatens 3.1, i tråd med klagen.»

Også når det gjelder oppslaget i Byavisa Tromsø, erkjenner avisas redaktør presseetiske overtramp: «Teksten var ikke klargjørende på forsiden, og det ble skapt et inntrykk av at det var klagerens personell som jobbet i frykt. Dette er, i tråd med klagen, brudd på VVPs 3.9, 4.1, 4.4 og 4.6.»

Klager har etter dette ikke hatt mer å tilføye, og tilsvarsrunden ble dermed avsluttet.

PRESSENS FAGLIGE UTVALG UTTALER:

Klagen gjelder en nyhetsartikkel på Nordlys' nettsider om et ran ved en bensinstasjon og et førstesideoppslag i Nordlys' gratisavis Byavisa Tromsø. Klager er daglig leder ved bensinstasjonen som ble ranet.

Klager reagerer på at Nordlys i den første versjonen av nettartikkelen publiserte ubekreftede meldinger om at det var løsnestrudd under ranet. Han opplyser at dette påførte hans medarbeidere og deres nærmeste unødige lidelse. Videre mener klager at Byavisa Tromsø, gjennom bilde- og tittelbruken i et førstesideoppslag, ga et feilaktig inntrykk av at medarbeiderne ved bensinstasjonen er redde. Klager påpeker at redaksjonen ikke har snakket med klager eller hans medarbeidere, men med daglige ledere ved bensinstasjonens nabobedrifter.

Nordlys/Byavisa Tromsø legger seg helt flat og erkjenner presseetiske overtramp i tråd med klagers anførsler. Etter Nordlys mening skulle den ubekreftede opplysningen aldri ha blitt publisert, og korrigeringen skulle dessuten vært markert tydeligere som rettelse. Videre mener ansvarlig redaktør at teksten på Byavisa Tromsøs førsteside ikke er klargjørende, og derfor skaper et slikt inntrykk som klager har anført.

Pressens Faglige Utvalg merker seg Nordlys' /Byavisa Tromsøs uforbeholdne erkjennelse av egne overtramp, samt at klager er tilbudt en uavkortet beklagelse. En slik opptreden tilhører sjeldenhetene i norsk presse, og utvalget vil derfor rose Nordlys for både evnen til å innrømme feil og forsøket på å finne en minnelig løsning.

Samtidig noterer utvalget seg at Nordlys mener rettelsen i nettartikkelen kunne vært markert tydeligere. Ettersom muligheten for å endre og oppdatere nettartikler i praksis aldri opphører, stusser utvalget noe over at redaksjonen ikke markerte endringen som en rettelse i henhold til egne anførsler. Utvalget merker seg imidlertid ikke klandre redaksjonen for dette, all den tid den feilaktige opplysningen faktisk ble rettet, noe som er i overensstemmelse med Vær Varsom-plakatens punkt 4.13.

Videre registrerer utvalget at Nordlys/Byavisa Tromsø mener å ha brutt alle punktene klager har henvist til i sin klage. Det er utvalget uenig i.

Når det gjelder førstesideoppslaget i Byavisa Tromsø, er utvalget enig i at det er egnet til å skape et misvisende inntrykk. Utvalget noterer seg imidlertid at det tydelig fremgår av selve artikkelen at det ikke er de ansatte ved bensinstasjonen som har uttalt seg til avisen, men butikksjefer nær den ranede bensinstasjonen. Selv om tittelen i oppslaget kunne vært mer klargjørende, kan ikke utvalget se at oppslaget rammer noen på en slik måte at det skulle innebære et brudd med de presseetiske reglene.

Med hensyn til den påklagede nettartikkelen, er utvalget enig i at Nordlys ikke skulle ha publisert ubekreftede opplysninger. Etter utvalgets mening innebærer dette et brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 3.2, der det blant annet heter: «Vær kritisk i valg av kilder, og kontroller at opplysninger som gis er korrekte.»

På dette punkt har Nordlys brutt god presseskikk.

Oslo, 24. mai 2012

Line Noer Borrevik,
Øyvind Brigg, Ellen Arnstad, Kirsti Nielsen,
Henrik Syse, Camilla Serck-Hanssen